

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Progressistes-SDP

Després de la crisi, serà diferent?

Suren exemples de clientelisme i d'amiguisme

Després d'aquesta crisi extraordinària caldria redibuixar, repensar Andorra.

El que ha fet la pandèmia és posar de manifest molts problemes que abans ja hi eren. Ha estat un test d'estrès per veure què aguanten les institucions i les persones en un entorn que no hem vist venir però que sí que estava anunciat. I ha estat un escenari incontrolable per la manca d'experiència i per les errades en l'àmbit polític. En general, a Andorra, a Espanya i a Europa, als polítics tot això els ha vingut molt gran.

S'ha vist així que una cosa és trampejar el dia a dia quan les coses no es compliquen excessivament i una altra, ben distinta, és plantar cara a una catàstrofe sanitària amb directa incidència en l'activitat econòmica.

Aquí s'han vist superats. I això està afectant la vida diària i l'economia.

I com ha recollit un Informe d'Oxfam Intermon, la població al llindar de la pobresa creixerà molt per l'increment de la desigualtat econòmica i social que comporta l'actual crisi sanitària i econòmica.

A França, cinquanta-vuit organitzacions (sindicats, fundacions i associacions cíviques i socials) han presentat al primer ministre francès quinze mesures d'urgència que caldria posar en marxa prioritàriament en el procés de desconfinament.

Entre les organitzacions que han tramès les propostes hi ha el sindicat reformista CFDT, la Fundació Nicolas Hulot, la Lliga de l'Ensenyament i la Mutualité

française. Proposen el "pacte del poder viure".

Les propostes volen aportar respostes immediates a les persones –milions a França– que pateixen durament la crisi: desocupats que busquen feina, gent sense sostre, famílies i joves en situació de precarietat amb dificultats per pagar el lloguer, cuidar-se, alimentar-se de manera adient, persones discapacitades o gent gran, joves que han perdut el fil de l'escolaritat...

La pandèmia ha estat un test d'estrès, i als polítics els ha vingut molt gran

---

La tramitació d'ERTOS va anar acompanyada de favoritismes indissimulats

---

Aquestes associacions volen que les propostes es posin al capdamunt de la pila de dossiers amuntegats a les taules del govern: l'accés a la sanitat, el suport a la valorització de les professions d'atenció i acompanyament de malalts i persones que necessiten especial dedicació.

Les associacions i les fundacions s'han mobilitzat molt arreu d'Europa i han aportat respostes i ajudes davant les dificultats de molts ciutadans. A Andorra hem comprovat que Càritas estava en la primera línia de suport social

totes aquestes setmanes.

La pandèmia ha fet surar l'augment de la desigualtat, les situacions d'exclusió insuportables, i ha suposat l'esclat d'un model de desenvolupament que no ens porta enlloc.

Alfredo Pastor ho escrivia la setmana passada a *La Vanguardia*: "Ajudar i transformar seran els dos eixos que orientaran els nostres esforços en el futur previsible." L'economista espanyol, antic secretari d'Estat, vol ser optimista i espera que "per dur que sigui el trànsit, la nostra recuperació crearà una economia més sòlida i una societat més justa."

Assenyala que cal "ajudar les persones necessitades sense oblidar la necessitat de preservar recursos materials i humans per a la transformació de l'economia" i alhora "ser capaços de distingir activitats i empreses que passen un mal moment i d'aquelles que no tenen un horitzó de continuïtat i ordenar els ajuts en conseqüència".

A Andorra és manifest que no hem estat capaços d'articular aquesta ordenació.

Suren exemples, i tristes anècdotes, que deixen en evidència que el clientelisme i l'amiguisme es van ensenyorir d'alguns procediments de concessió d'ajuts i crèdits tous i que la tramitació dels expedients de suspensió temporal de contractes de treball va anar sovint acompanyada d'indissimulats favoritismes.

S'entén així el secretisme amb el qual el Govern pretén continuar ocultant l'obligada informació sobre les empreses beneficiàries.